

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 207/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou OLEXOVA VASILISIN s. r. o., Gorkého 6, Bratislava, IČO 36 820 059, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Zuzana Olexová, LL.M., proti postupu Krajského súdu v Bratislave v odvolacích konaniach vedených pod sp. zn. 15 Co 267/2017, sp. zn. 15 Co 82/2020 a sp. zn. 15 Co 134/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v odvolacích konaniach vedených pod sp. zn. 15 Co 267/2017, sp. zn. 15 Co 82/2020 a sp. zn. 15 Co 134/2022. Sťažovateľka navrhuje priznať jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) 10. júna 2016 domáhala náhrady nemajetkovej ujmy proti žalovanému – News and Media Holding a. s. Okresný súd vydal rozsudok pre zmeškanie č. k. 7 C 164/2016 zo 14. marca 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým priznal sťažovateľke úspech v konaní (doručený sťažovateľke 20. marca 2017).

3. Krajský súd na základe odvolania podaného žalovaným rozsudok okresného súdu potvrdil rozsudkom č. k. 15 Co 267/2017 z 28. januára 2018 (ďalej len „prvý rozsudok krajského súdu“), proti ktorému podal žalovaný dovolanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 8 Cdo 153/2019 z 21. mája 2020 prvý rozsudok krajského súdu zrušil z dôvodu, že žalovaný nebol elektronicky informovaný o dátume vyhlásenia rozsudku vopred, čím mu bolo odňaté právo konať.

5. Krajský súd vo veci opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 15 Co 82/2020-400 z 29. júla 2020 (ďalej len „druhý rozsudok krajského súdu“), ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil.

6. Proti druhému rozsudku krajského súdu podal žalovaný dovolanie. Najvyšší súd uznesením č. k. 7 Cdo 69/2021 z 31. mája 2022 zrušil druhý rozsudok krajského súdu z rovnakého dôvodu ako v prvom prípade, že krajský súd neoznámil žalovanému miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku, hoci žalovaný o uvedené požiadal, a navyše žalovanému bolo doručené predchádzajúce zrušujúce uznesenie najvyššieho súdu až po vydaní druhého rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd konštatoval, že krajský súd nedodrжал procesný postup v zmysle § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd uviedol, že „*hoci rozhodnutím najvyššieho súdu z 21. mája 2020 sp. zn. 8Cdo/153/2019 došlo k zrušeniu prvého odvolacieho rozhodnutia, k tomu, aby rozhodnutie dovolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť a nastali účinky späť s týmto rozhodnutím spočívajúce v jeho záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 237 ods. 1 CSP) bolo nevyhnutné jeho riadne doručenie všetkým stranám dovolacieho konania, resp. ich právnym zástupcom, postupom podľa § 105 a nasl. CSP. Aj dovolacie konanie, v ktorom dovolací súd uznesením rozsudok odvolacieho súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, je zavŕšené až doručením tohto rozhodnutia poslednej zo strán sporu (uznesenie najvyššieho súdu z 15. júna 2011, sp. zn. 6Cdo/193/2010). Ak táto podmienka splnená nie je, nemôže zatiaľ odvolací súd o odvolaní znovu rozhodnúť (bráni tomu prekážka rozsúdenej veci). Len (alebo až) riadne a predpisom vyhovujúce doručenie má účinky predpokladané zákonom (viď primerane judikát R 19/1968). Až týmto okamihom stráca pôvodný rozsudok odvolacieho súdu, ktorý bol zrušený, právoplatnosť a pomínú aj dôsledky s tým spojené (pozri tiež uznesenie najvyššieho súdu z 21. júna 2017 sp. zn. 5Cdo/68/2016).*“.

7. Sťažovateľka uviedla, že krajský súd rozhodol vo veci samej tretíkrát na pojednávaní konanom 26. októbra 2022 bez toho, aby predtým doručil stranám sporu uznesenie najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 69/2021 z 31. mája 2022. Z tohto dôvodu žalovaný podal 16. januára 2023 opätovne dovolanie, pričom podľa názoru sťažovateľky existuje predpoklad, že bude zrušený aj v poradí tretí rozsudok krajského súdu, pretože ide o opakovanie rovnakej procesnej vady.

8. Vzhľadom na opísaný stav je podľa názoru sťažovateľky nepochybné, že postupom krajského súdu došlo k zmareniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru)

postupom krajského súdu v troch odvolacích konaniach, v ktorých krajský súd rozhodoval o odvolaní žalovaného proti rozsudku okresného súdu, ktorým okresný súd vyhovel žalobe sťažovateľky a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur z dôvodu zásahu do jej osobnostných práv.

10. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

11. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že v právnej veci sťažovateľky krajský súd ako odvolací súd 26. októbra 2022 tretíkrát rozhodol o odvolaní žalovaného, keď jeho dve predchádzajúce potvrdzujúce rozhodnutia (vydané 28. novembra 2018 a 29. júla 2020) boli zrušené najvyšším súdom pre procesné pochybenia spočívajúce v neoznámení miesta a času vyhlásenia rozhodnutia právnenému zástupcovi žalovaného elektronickými prostriedkami a pri druhom rozsudku krajského súdu aj z dôvodu, že pred týmto rozhodnutím nebolo stranám sporu doručené predchádzajúce kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu. Proti poslednému odvolaciemu rozhodnutiu podal žalovaný opakovane dovolanie pre rovnaké procesné pochybenie, o ktorom najvyšší súd dosiaľ nerozhodol.

12. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že uznesením č. k. IV. ÚS 595/2022-13 z 24. novembra 2022 (doručeným právnenému zástupcovi sťažovateľky 9. januára 2023) odmietol takmer identickú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, konštatujúc (bod 14 odôvodnenia), že „v danej procesnej situácii nie je možné prezumovať podanie dovolania zo strany žalovaného pre opakované totožné procesné pochybenia dovolacieho súdu, ako to uvádza sťažovateľka. Pokiaľ aj v napadnutom konaní (zatiaľ hypoteticky) došlo opakovane k procesnému pochybeniu zo strany krajského súdu, predmetné porušenie procesných predpisov, a tým aj základných práv sťažovateľky bude oprávnený konštatovať predovšetkým najvyšší súd, ak bude podané dovolanie. Ak sa tento predpoklad sťažovateľky skutočne naplní, nič nebráni sťažovateľke podať perfektnú ústavnú sťažnosť a namietat' v nej porušenie označených práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní.“. Z uvedeného nepochybne vyplýva právny názor ústavného súdu, že až v procesnej situácii, ak dovolací súd zruší v poradí tretí rozsudok krajského súdu, čím sa predmetné rozhodnutie stane neprávoplatným, prichádza do úvahy podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľkou z uvedených dôvodov. Pre ústavný súd zostáva nepochopiteľné podanie aktuálne posudzovanej ústavnej sťažnosti skôr, ako nastane uvedená podstatná okolnosť, ktorú nemožno zatiaľ jednoznačne predpokladať.

13. Ak sťažovateľka namieta postup krajského súdu v predchádzajúcich odvolacích konaniach vedených pod sp. zn. 15 Co 267/2017 a sp. zn. 15 Co 82/2020, ústavný súd uvádza, že podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 445/2016, II. ÚS 751/2017, IV. ÚS 632/2018) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom zásadne len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade krajským súdom v predchádzajúcich odvolacích konaniach) ešte mohlo trvať, čo je, vychádzajúc z odôvodnenia sťažnosti, vylúčené.

14. S ohľadom na uvedené a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup krajského súdu v napadnutých konaniach kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu